

B.Com. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April – 2025 (New Course)
Accounting - 2 (ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ પંકજભાઈ બે એકર ખેતીની જમીન ધરાવે છે, તારીખ ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની નીચે (૨૦)

આપેલ માહિતી પરથી કૃષિ ખાતું તૈયાર કરો :

(1) શરૂઆતનો સ્ટોક: બિયારણ રૂ. ૨,૫૦૦, ખાતર રૂ. ૫,૫૦૦, દવાઓ રૂ. ૪,૦૦૦, ઢોરઢાંખર રૂ. ૨૩,૦૦૦.

(2) ખરીદી : ખાતર રૂ. ૧૨,૫૦૦, બિયારણ રૂ. ૭,૫૦૦, ડીઝલ્સ રૂ. ૨૫,૦૦૦, દવાઓ રૂ. ૮,૦૦૦.

(3) આખર સ્ટોક : બિયારણ રૂ. ૨,૮૦૦, દવાઓ રૂ. ૩,૨૦૦, ઢોર-ઢાંખર રૂ. ૨૦,૦૦૦.

(4) ઘઉંનું ઉત્પાદન ૯,૦૦૦ કિ.ગ્રા. જેની પડતર કિલોગ્રામદીઠ રૂ. ૮ હતી. આ ઉત્પાદનમાંથી

- ૭,૫૦૦ કિ.ગ્રા. ઘઉં, કિલોદીઠ રૂ. ૧૨ લેખે વેચ્યા હતા.
- ૫૦૦ કિ.ગ્રા. ઘઉં ઘરવપરાશ માટે લીધા હતા.
- ૨૫૦ કિ.ગ્રા. ઘઉં મજૂરોને મજૂરી પેટે આપેલ હતા.
- ૧૦૦ કિ.ગ્રા. ઘઉં ધર્માદામાં આપેલ હતા.

(5) ચોખાનું ઉત્પાદન ૭,૦૦૦ કિ.ગ્રા. હતું, જેની કિલોગ્રામદીઠ પડતર રૂ. ૧૫ હતી, આ ઉત્પાદનમાંથી

- ૬,૦૦૦ કિ.ગ્રા. ચોખા, કિલોદીઠ રૂ. ૨૫ લેખે વેચ્યા હતા.
- ૨૦૦ કિ.ગ્રા. ચોખા ઘરવપરાશ માટે લીધા હતા.
- ૮૦ કિ.ગ્રા. ચોખા ચોરાઈ ગયા હતા.

(6) બાજરીનું વેચાણ થતાં રૂ. ૧૯,૫૦૦ ઊપજ્યા હતા.

(7) દૂધ ૨,૫૦૦ લિટર અને ઘી ૧૦૦ કિ.ગ્રા. અનુક્રમે લિટરદીઠ રૂ. ૧૫ લેખે અને કિ.ગ્રા. દીઠ રૂ. ૧૫૦ લેખે વેચ્યું હતું.

(8) વાડ કરવાનો ખર્ચ રૂ. ૭૫,૦૦૦ પાંચ વર્ષમાં માંડી વાળવાનો હતો.

(9) ૧૨%ની ગ્રામીણ બેન્કની લોન તા. ૦૧-૧૦-૨૦૧૫ના રોજ રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ ની લીધી હતી.

(10) અન્ય ખર્ચા

- કુલ મજૂરી (ચૂકવવાની બાકી રૂ. ૫,૦૦૦ સહિત) રૂ. ૩૫,૦૦૦
- વીમા પ્રીમિયમ (ઢોર માટે) રૂ. ૫,૦૦૦
- વીમા પ્રીમિયમ (પાક માટે) રૂ. ૧૨,૦૦૦
- પાણી ખર્ચા રૂ. ૧૭,૫૦૦
- વીજળી બિલ રૂ. ૨૨,૦૦૦
- જમીન-મહેસૂલ રૂ. ૩,૫૦૦

અથવા

વિગત	શરૂ સ્ટોક રૂ.	ખરીદી રૂ.	આખર સ્ટોક રૂ.
ખાતર	6,250	15,250	3,500
બીયારણ	5,400	17,600	2,500
ઢોરઢાંખર	22,000	5,000	24,000
વિગત	વેચાણ કિંમત (કિગ્રા દીઠ)		વેચાણ (કિગ્રા)
ઘઉં	રૂ. 6		50,000
ચોખા	રૂ. 7		10,500

(1) અન્ય ખર્ચ : મજૂરી રૂ. 68,500, ટ્રેક્ટર ભાડુ રૂ. 15,750, પાણી ચાર્જ રૂ. 7,000, જમીન-મહેસૂલ રૂ. 15,300, જંતુનાશક દવા રૂ. 28,000, વાડનો ખર્ચ રૂ. 50,000 વીમા પ્રીમિયમ : ઢોરઢાંખર રૂ. 2,500 અને પાક રૂ. 1,250.

(2) 10%ની સહકારી મંડળીની લોન 2,50,000

(3) વધારાની માહિતી (હવાલા) :

- રૂ. 5,000 ની કિંમતનું ઘાસ પોતાના ઢોરઢાંખરને ખવડાવવા ઉગાડેલ છે.
- અંગત વપરાશ માટે લીધેલ ઘઉં રૂ. 3,000 અને દૂધ રૂ. 4,000
- દાનમાં આપેલ ઘાસ રૂ. 5,000
- વેચાણ : દૂધ રૂ. 6,000 અને ઘાસ રૂ. 4,000
- વાડ કરવાનો ખર્ચ પાંચ વર્ષમાં માંડી વાળવાનો છે.
- આખર સ્ટોક : ઘઉં રૂ. 10,500, ચોખા રૂ. 16,100.

પ્રશ્ન-૨ ભટ્ટી બ્રધર્સે સુમો લિ. પાસેથી કોલસાની ખાણ તા. 01-01-03ના રોજ ભાડા પટે રાખી, ભાડાપટ્ટાની શરતો નીચે મુજબ છે : (૨૦)

(1) રોયલ્ટી દર ટને રૂ.3 લેખે ચૂકવવાની.

(2) તા. 01-01-2003ના વર્ષ માટે લઘુત્તમ ભાડું રૂ. 40,000 રહેશે. ત્યારબાદ દર વર્ષે રૂ. 2,000નો વધારો થશે.

(3) અકસ્માત કે હડતાળના વર્ષે લઘુત્તમ ભાડું 25%થી ઘટશે. વર્ષ 2007માં આગના કારણે ઉત્પાદન 3 માસ બંધ રહ્યું.

(4) ઓછા કામનું નુકસાન જે વર્ષે થાય ત્યાર પછીના બે વર્ષ સુધી પ્રથમ વર્ષે 50% અને બીજા વર્ષે 50% પ્રમાણે મજરે લેવાનો હક્ક છે.

(5) 2003 અને 2004ના વર્ષે ઓછું કામ અનુક્રમે રૂ. 5,000 અને રૂ. 15,000 હતું.

(6) ઉત્પાદનના આંકડા નીચે પ્રમાણે છે :

- વર્ષ 2005 માં ઉત્પાદન 18,000 ટન
- વર્ષ 2006 માં ઉત્પાદન 15,000 ટન
- વર્ષ 2007 માં ઉત્પાદન 12,000 ટન (અકસ્માત)
- વર્ષ 2008 માં ઉત્પાદન 20,000 ટન

ભટ્ટી બ્રધર્સના ચોપડે તૈયાર કરો :

(1) રોયલ્ટીનું ખાતું

(2) ખાણમાલિકનું ખાતું

(3) ઓછા કામના નુકસાનનું ખાતું.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ શ્રીમતી શર્માએ “હિટમેન” નામના યંત્રનો પેટન્ટ કરાવ્યો છે. તેણીએ તે યંત્ર બનાવવાનો તથા વેચાણનો અધિકાર ભારત મશીન્સ લિ.ને નીચેની શરતોએ આપ્યો : (૨૦)

- (1) ભારત મશીન્સ લિ. એ દરેક વેચેલ યંત્રદીઠ રૂ. 10 રોયલ્ટી ચૂકવવી.
- (2) લઘુત્તમ ભાડું પ્રથમ બે વર્ષે રૂ. 7,500 ત્યાર પછી વાર્ષિક રૂ. 6,000 ચૂકવવાનું છે.
- (3) રોયલ્ટીની હિસાબી ગણતરી 31 ડિસેમ્બરના રોજ કરવાની છે, પણ તેની ચુકવણી 1લી જાન્યુઆરીના રોજ કરવાની છે.
- (4) જો કોઈ વર્ષે રોયલ્ટી લઘુત્તમ ભાડા કરતાં ઓછી થાય તો જે વર્ષે નુકસાન થાય તે પછીનાં બે વર્ષમાં મજરે લઈ શકાશે.
- (5) યંત્રોનું ઉત્પાદન અને આખર સ્ટોક નીચે મુજબ છે:

- વર્ષ 2007 માં ઉત્પાદન 375 યંત્રો અને આખરસ્ટોક 75 યંત્રો
- વર્ષ 2008 માં ઉત્પાદન 675 યંત્રો અને આખરસ્ટોક 150 યંત્રો
- વર્ષ 2009 માં ઉત્પાદન 855 યંત્રો અને આખરસ્ટોક 105 યંત્રો
- વર્ષ 2010 માં ઉત્પાદન 945 યંત્રો અને આખરસ્ટોક 225 યંત્રો

તમારે ભારત મશીન્સ લિ. ના ચોપડે નીચે મુજબના ખાતાઓ તૈયાર કરવાના છે.

- (1) રોયલ્ટી ખાતું
- (2) ઓછા કામનું ખાતું
- (3) શ્રીમતી શર્માનું ખાતું.

પ્રશ્ન-૩ અમદાવાદ ટેક્ષટાઇલ મિલ્સ લિ. એ 1,000 પાવરલૂમ્સ રૂ.. 30,00,000ના ખર્ચે ગોઠવેલી હતી. 2008ના માર્ચ માસમાં કંપનીએ જૂની પાવરલૂમ્સ પૈકી 50% પાવરલૂમ્સ, જૂની પાવરલૂમ્સની જાત અને પેટર્નની પ્રથમ વખતની કિંમત કરતાં, 100% વધારાની કિંમતે બદલી નાખી અને બાકીની અડધી ઓટોમેટિક પાવરલૂમ્સ રૂ.. 50,00,000ના ખર્ચે નાખી. આ ઉપરાંત વધારાની માંગને પહોંચી વળવા કંપનીએ વધારાની 250 ઓટોમેટિક પાવરલૂમ્સ ફેક્ટરીમાં ગોઠવી. જૂની બદલી નાખેલ પાવરલૂમ્સ વેચી નાખતાં રૂ.. 10,00,000 ઊપજ્યા.

ઉપરના વ્યવહારો નોંધવા માટે જરૂરી આમનોંધ લખો અને ખર્ચ પૈકી મૂડી ખાતે અને મહેસૂલી ખાતે કેટલો ખર્ચ નાખવામાં આવશે તે દર્શાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ મોનાર્ક ગેસ કંપનીએ કારખાનાનો એક ભાગ રૂ. 10,00,000ના ખર્ચે પુનઃ બાંધકામ કરવાનો નિર્ણય કર્યો. (૧૫)
તોડી પાડવામાં આવેલ કારખાનાના ભાગની મૂળ કિંમત રૂ. 5,00,000 હતી. જૂના માલસામાનના વેચાણના રૂ. 50,000 ઊપજ્યા છે અને રૂ. ૨૫,૦૦૦ની કિંમતનો જૂનો માલસામાન નવા બાંધકામમાં ઉપયોગમાં લીધેલ. જેનો ઉપર જણાવેલ રૂ. 10,00,000માં સમાવેશ થતો નથી. હાલમાં મજૂરી, માલસામાન અને અન્ય ખર્ચની કિંમત કારખાનાના જૂના ભાવની કિંમત કરતાં અનુક્રમે 10%, 20% અને 30% વધી છે. પહેલાં અને અત્યારે માલસામાન, મજૂરી અને અન્ય ખર્ચ વચ્ચેનું પ્રમાણ 5 : 3 : 2 નું છે.

ગેસની માગ વધવાને કારણે રૂ. 3,00,000ના ખર્ચે કારખાનાની મૂળ લંબાઈ કરતા 1/4 વધારો કરવાનો પણ નિર્ણય કરેલ છે. ઉપરની યોજના અમલમાં મૂક્યા પછી કેટલો મૂડી ખર્ચ અને કેટલો મહેસૂલી ખર્ચ ગણાશે તે જણાવી કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો તથા પુનઃસ્થાપના ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૪ અમદાવાદ મેન્યુફેક્ચર્સ લિમિટેડ તા. 01-04-2008ના રોજ અબક કંપની લિમિટેડ પાસેથી રૂ. 47,500ની (૧૫)

મૂળકિંમતની મશીનરી હપતા ખરીદની પદ્ધતિથી નીચેની શરતે ખરીદી :

- રૂ. 20,000 તા. 01-04-2008ના રોજ ચૂકવી આપવા.
- રૂ. 10,000 તા. 31-03-2009ના રોજ ચૂકવી આપવા.
- રૂ. 10,000 તા. 31-03-2010ના રોજ ચૂકવી આપવા.
- રૂ. 10,309 તા. 31-03-2011ના રોજ ચૂકવી આપવા.

અબક કંપની લિમિટેડ વાર્ષિક બાકી પર ૫% લેખે વ્યાજ વસૂલ કરે છે. દર વર્ષે મૂળકિંમતના ૨૦% ધસારો ગણાય છે.

અમદાવાદ મેન્યુફેક્ચર્સ લિમિટેડના ચોપડામાં : મશીનરી ખાતું, અબક કંપની લિ.નું ખાતું, વ્યાજ ઉપલક ખાતું, વ્યાજ ખાતું અને ધસારા ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૪ શ્રી અમરે તા. 1લી જાન્યુઆરીના રોજ હપતા-ખરીદપદ્ધતિથી એક મોટરગાડી ખરીદ કરી. તેણે ડિલિવરી (૧૫)

લેતી વખતે રૂ.3,000 ચૂકવ્યા. તેણે બાકીની રકમ દર વર્ષે અંતે તા. 31મી ડિસેમ્બરના રોજ રોકડ કિંમત પર 10% પ્રમાણે વ્યાજ સહિતના નીચે દર્શાવેલ રકમના ચાર હપતામાં ચૂકવી : રૂ. 6,400; રૂ. 4,900, રૂ. 3,500 અને રૂ. 2,200. ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિ પ્રમાણે તેણે મોટરગાડી પર 10% લેખે ધસારો કાપ્યો. અમરના ચોપડામાં મોટરગાડીનું ખાતું ખોલો અને ત્રીજા વર્ષના અંતે તેના પાકા સરવૈયામાં મોટરગાડી કેવી રીતે દર્શાવવામાં આવશે તે બતાવો.

ENGLISH VERSION

Que-1 Pankajbhai owns two acres of agricultural land. Prepare the agricultural account for the year ending 31st March, 2016 from the following information: (20)

- (1) Opening stock: Seeds Rs. 2,500, Fertilizers Rs. 5,500, Medicines Rs. 4,000, Cattles Rs. 23,000.
- (2) Purchases: Fertilizers Rs. 12,500, Seeds Rs. 7,500, Diesels Rs. 25,000, Medicines Rs. 8,000.
- (3) Closing stock: Seeds Rs. 2,800, Medicines Rs. 3,200, Cattles Rs. 20,000.
- (4) The production of wheat was 9,000 kg. The cost of which was Rs. 8 per kg.
Out of this production:
 - 7,500 kg. of wheat, sold at Rs. 12 per kg.
 - 500 kg. of wheat was taken for home consumption.
 - 250 kg. of wheat was given to laborers as wages.
 - 100 kg. of wheat was given in charity.
- (5) Rice production was 7,000 kg., whose cost per kg was Rs. 15, out of this production:
 - 6,000 kg. of rice, sold at Rs. 25 per kg.
 - 200 kg. of rice was taken for home consumption.
 - 80 kg. of rice was stolen.
- (6) Millet was sold at Rs. 19,500.
- (7) Milk 2,500 liters and ghee 100 kg. were sold at Rs. 15 per liter and Rs. 150 per Kg. respectively.
- (8) The cost of fencing was Rs. 75,000 to be repaid in five years.
- (9) A loan of Rs. 1,50,000 was taken from Gramin Bank at 12% on 01-10-2015.
- (10) Other expenses:
 - Total labour (including Rs. 5,000 to be paid) Rs. 35,000
 - Insurance premium (for cattle) Rs. 5,000
 - Insurance premium (for crops) Rs. 12,000
 - Water expenses Rs. 17,500
 - Electricity bill Rs. 22,000
 - Land revenue Rs. 3,500

OR

Que-1 Prepare the Agricultural Accounts for the year ending 31-03-2024 from the following details. (20)

Particulars	Opening stock Rs.	Purchase Rs.	Closing stock Rs.
Fertilizer	6,250	15,250	3,500
Seeds	5,400	17,600	2,500
Cattles	22,000	5,000	24,000
Particulars	Selling Price (Per Kg.)		Sales (Kg.)
Wheat	Rs. 6		50,000
Rice	Rs. 7		10,500

(1) Other Expenses: Labor Rs. 68,500, Tractor rent Rs. 15,750, Water charge Rs.7,000, Land revenue Rs. 15,300, Pesticides Rs. 28,000, Fence cost Rs.50,000
Insurance premium: Cattle Rs. 2,500 and Crops Rs. 1,250.

(2) 10% cooperative loan Rs. 2,50,000

(3) Additional information (reference):

- Grass worth Rs. 5,000 is grown to feed his cattle.
- Wheat taken for personal consumption Rs. 3,000 and milk Rs. 4,000
- Grass donated Rs. 5,000
- Sales: Milk Rs. 6,000 and grass Rs. 4,000
- The cost of fencing is to be written off in five years.
- Closing stock: Wheat Rs. 10,500, Rice Rs. 16,100.

Que-2 Bhatti Brothers leased a coal mine from Sumo Ltd. on 01-01-03. The terms of the lease are as follows: (20)

- (1) Royalty to be paid at the rate of Rs. 3 per ton.
- (2) The minimum rent for the year 01-01-2003 shall be Rs. 40,000. Thereafter, it shall be increased by Rs. 2,000 every year.
- (3) The minimum rent shall be reduced by 25% in the year of accident or strike. In the year 2007, production was stopped for 3 months due to fire.
- (4) The loss of short workings is entitled to be recouped for the first year and second year for the next two years after the year in which it occurs, 50% and 50% respectively.
- (5) The shortfall in the years 2003 and 2004 was Rs. 5,000 and Rs. 15,000 respectively.
- (6) The production figures are as follows:
 - Production in the year 2005 18,000 tons
 - Production in the year 2006 15,000 tons
 - Production in the year 2007 12,000 tons (accident)
 - Production in the year 2008 20,000 tons

Prepare the following in the books of Bhatti Brothers:

- (1) Royalty Account
- (2) Mine Owner Account
- (3) Loss on Short working Account.

OR

Que-2 Mrs. Sharma has patented a machine called "Hitman". She has granted the right to manufacture and sell the machine to Bharat Machines Ltd. on the following terms: (20)

- (1) Bharat Machines Ltd. shall pay a royalty of Rs. 10 for each machine sold.
- (2) A minimum rent of Rs. 7,500 for the first two years and Rs. 6,000 per annum thereafter.
- (3) The royalty is to be calculated on 31st December but paid on 1st January.
- (4) If the royalty in any year is less than the minimum rent, the loss in the year in which it is incurred can be recouped to the next two years.
- (5) The production and Closing stock of machines are as follows:
 - Production in the year 2007, 375 machines and Closing stock 75 machines
 - Production in the year 2008, 675 machines and Closing stock 150 machines
 - Production in the year 2009, 855 machines and Closing stock 105 machines
 - Production in the year 2010, 945 machines and Closing stock 225 machines

You are to prepare the following accounts in the books of Bharat Machines Ltd.

- (1) Royalty account
- (2) Short working account
- (3) Mrs. Sharma's account.

- Que-3 Ahmedabad Textile Mills Ltd. had installed 1,000 power looms at a cost of Rs. 30,00,000. In March 2008, the company replaced 50% of the old power looms at a cost of 100% more than the original cost of the old power looms of the same type and pattern and installed the remaining half of the automatic power looms at a cost of Rs. 50,00,000. In addition, to meet the additional demand, the company installed 250 additional automatic power looms in the factory. The sale of the old replaced power looms yielded of Rs. 10,00,000. (15)

Write the necessary journals to record the above transactions and indicate how much of the expenditure will be charged to capital account and revenue account.

OR

- Que-3 Monarch Gas Company decided to reconstruct a part of the factory at a cost of Rs. 10,00,000. The original cost of the demolished part of the factory was Rs. 5,00,000. Rs. 50,000 has been earned on sale of old goods and Rs. 25,000 worth of old goods have been used in the new construction, Which is not included in the above Rs. 10,00,000. At present the cost of labour, material and other expenses has increased by 10%, 20% and 30% respectively over the old cost of the factory. The ratio between material, labour and other expenses before and now is 5:3:2. Due to the increase in demand for gas, it has also been decided to increase the length of the factory by 1/4 of its original length at a cost of Rs. 3,00,000. (15)

After implementing the above plan, make the necessary journals in the company's books stating how much capital expenditure and revenue expenditure will be considered and prepare a replacement account.

- Que-4 Ahmedabad Manufactures Limited purchased machinery worth Rs. 47,500 from ABC Company Limited on 01-04-2008 on installment purchase basis on the following terms: (15)
- Rs. 20,000 to be paid on 01-04-2008.
 - Rs. 10,000 to be paid on 31-03-2009.
 - Rs. 10,000 to be paid on 31-03-2010.
 - Rs. 10,309 to be paid on 31-03-2011.

ABC Company Limited charges interest at the rate of 5% per annum on the outstanding balance. Depreciation is calculated at 20% of the original cost every year.

In the books of Ahmedabad Manufactures Limited: Prepare Machinery Account, ABC Company Ltd. Account, Interest Surplus Account, Interest Account and Depreciation Account.

OR

- Que-4 Mr. Amar purchased a motor car on 1st January under the installment purchase method. He paid Rs. 3,000 at the time of taking delivery. He paid the remaining 10% on the cash price on 31st December in four installments of the following amounts: Rs.6,400; Rs. 4,900, Rs. 3,500 and Rs. 2,200. He depreciated the motor car at 10% under the written down value method. (15)

Open an account for the motor car in Amar's books and show how the motor car will be shown in his balance sheet at the end of the third year.
